

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1936 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder till främjande av det svenska fisket.

(2:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen:

1) I: 36 av herr *Nilsson, Petrus, m. fl.*, samt II: 105 av herr *Pehrsson i Bramstorp m. fl.*, likalydande, vari hemställtts, att riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande fiskets ekonomiska läge samt angående de åtgärder, som kunna och böra vidtagas i syfte att höja fiskets ekonomiska bärkraft till förbättrande av deras ställning, som av fisket hava sin utkomst;

2) I: 221 av herrar *Sanne* och *Mannerskantz* samt II: 451 av herr *Hansson* i *Hönö m. fl.*, likalydande, vari hemställtts, att Kungl. Maj:t bemyndigas belägga all till riket införd icke tullbelagd torkad fisk, ävensom av inhemska beredare beredd sådan vara med en accis av tjugu öre per kg samt varje tunna till landet införd saltad och kryddad sill, även sådan som före ilandförandet beretts av svenskfångad sill, en accis av två kronor per tunna; att härigenom inflytande medel tillföras en fiskets stöd- och prisregleringsfond, varifrån medel för fiskets stödande i enlighet med motionernas riktlinjer skulle disponeras; samt att för bestridande av kostnaderna för en särskild fiskerinämnds verksamhet anvisa ett reservationsanslag av tjugofemtusen kronor;

3) I: 79 av herr *Nilsson, Theodor*, och herr *Hansson, Sigfrid*, samt II: 224 av herr *Lind m. fl.*, likalydande, vari föreslagits, att riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning angående frågorna om fiskavsättningens fördelning över landet och om försäljningens organisation samt vidtagande av de åtgärder, vartill utredningen kan giva anledning;

4) I: 165 av herr *Sanne* samt II: 385 av herr *Hansson* i *Hönö m. fl.*, likalydande, vari riksdagen föreslagits att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för sänkning av järnvägsfrakterna för färsk fisk; samt

5) I: 76 av herr *Sanne* samt II: 222 av herr *Hansson* i *Hönö m. fl.*, likalydande, vari hemställtts, att riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville snarast möjligt låta utreda frågan om inrättande av en särskild fiskeristyrelse och för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må giva anledning.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat yttranden över motionerna I: 36 och II: 105, I: 221 och II: 451 samt I: 76 och II: 222 från lantbruksstyrelsen och över motionerna I: 221 och II: 451 därjämte från kommerskollegium. Lantbruksstyrelsen har överlämnat utlåtanden dels över motionerna I: 36 och II: 105 från svenska fiskevårdsförbundet, svenska fiskhandelsförbundet, svenska ostkustfiskarnas centralförbund, svenska västkustfiskarnas centralförbund, Blekinge läns havsfiskeförening, Malmöhus läns havsfiskeförening samt Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening dels ock över motionerna I: 221 och II: 451 från svenska västkustfiskarnas centralförbund, Bohusläns storsjöfiskareförening, svenska islandsfiskares förening samt fiskkonservfabrikernas förening. Kommerskollegium har vid sitt yttrande fogat utlåtanden från svenska fiskhandelsförbundet samt handelskamrarna i Stockholm, Malmö, Göteborg och Karlstad.

I *motionerna I: 36 och II: 105* om *utredning angående fiskets ekonomiska läge* hava de frågor, som enligt motionärernas förmenande böra bliva föremål för allsidig utredning i syfte att upphjälpa fiskerinäringen, sammanfattats i följande punkter:

- 1) För en översikt av fiskets ekonomiska betydelse för folkförsörjningen erfordras bl. a. upprättande av statistik över insjöfisket.
Undersökningar böra verkställas rörande
- 2) fiskbeståndets upphjälpande,
- 3) prisläget för fiskprodukter,
- 4) fiskets produktions- och avsättningsförhållanden,
- 5) handelstraktaternas inverkan på importen och exporten av fiskprodukter,
- 6) konserveringsmetoder för tillvaratagande av fisköverskott,
- 7) järnvägsfrakternas avvägning,
- 8) utvidgade kooperativa organisationer bland fiskarena,
- 9) fiskredskapsförsäkring,
- 10) användningen av bensinskatten för motorbåtar, samt
- 11) fiskets administration.

Från yttrandena över motionerna I: 36 och II: 105 antecknas till en början ur *lantbruksstyrelsens yttrande* följande rörande omfattningen av Sveriges export och import av fiskvaror.

Svenska fiskare ilandföra ofta i utländska hamnar sina fångster direkt från fångstplatserna och försälja dem därstädes. Dessa kvantiteter äro givetvis att anse såsom svensk export men ingå icke i den svenska handelsstatistiken. Enligt tillgängliga siffror försålde år 1933, vilket år de i motionerna anförda siffrorna avse, sålunda till utlandet 12,955,382 kilogram fisk direkt från fångstplatserna med ett värde av 2,983,693 svenska kronor. Däri äro dock icke medtagna de kvantiteter fisk och räkor, som av svenska fiskare ilandföras i Norge. Siffror häröver saknas nämligen. Denna ilandföring uppväges emellertid i någon mån av införsel från Danmark på motsvarande

sätt. Den svenska exporten kan alltså ökas med minst ovannämnda siffror, så att totalexporten för 1933 blir minst 31,584,556 kilogram till ett värde av 8,596,739 kronor. Importöverskottet för år 1933 bör därför minskas till 12,494,869 kilogram, motsvarande ett värde av 6,942,034 kronor, i stället för de av motionärerna anförda uppgifterna 25,450,251 kilogram respektive 9,925,727 kronor. Det torde även böra anmärkas, att Sverige har ett betydande exportöverskott av färsk fisk och att det stora totala importöverskottet framför allt beror på importen av salt sill, av vilken vara den svenska produktionen är i hög grad otillräcklig.

Vad härefter angår de i samma motioner framförda huvudfrågorna antecknas följande.

1. Statistik över sötvattensfisket.

Lantbruksstyrelsen: Beträffande statistiken över sötvattensfisket har styrelsen starkt känt bristen i detta avseende och sökt ordna denna fråga för de viktigare fiskena. Sälunda har för Vättern, där en omfattande fiskodlingsverksamhet bedrivs, statistiska uppgifter insamlats allt sedan år 1926, därvid Kungl. Maj:t årligen beviljat bidrag från reservationsanslaget till befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Från samma anslag hava under de senaste åren bidrag vidare beviljats för insamlande av uppgifter över laxfisket i Norrlandsälvarna. Sedan två år tillbaka hava statistiska uppgifter insamlats över yrkesfisket i Mälaren, och för innevarande år komma liknande uppgifter även att erhållas för Vänern. Även må i detta sammanhang omnämnas de utav lantbruksstyrelsen upprättade s. k. fiskeribokföringsstationerna, belägna i olika delar av landet och vid olika sjöar, från vilka stationer erhållas uppgifter, som möjliggöra en överblick över fiskavkastningen i olika vatten. Bidrag till kostnaderna för denna verksamhet beviljas årligen av Kungl. Maj:t och en redogörelse för resultaten av densamma kommer att inom kort publiceras. Enligt lantbruksstyrelsens mening framstår det emellertid alltjämt såsom ett önskemål att få till stånd en fullständig statistik över sötvattensfisket.

Svenska fiskevårdsförbundet: Organiserandet av insamling av statistik för hela det svenska insjöfisket så att utan för stora kostnader tillförlitliga siffror erhållas är säkerligen ett ganska svårt problem, men frågans vikt torde erfordra att allt vad som kan göras härvidlag också blir gjort.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Det måste betraktas såsom i högsta grad efterblivet, att en för landet så betydelsefull näringsgren som insjöfisket saknas i de med stora kostnader årligen utförda statistiska beräkningarna angående landets näringsliv. Det torde även vara förenat med stora svårigheter att få en fast utgångspunkt för bedömandet av fiskimportens verkningar med avseende på avsättningsmöjligheterna för den svenska fisken, då man saknar kännedom om vårt lands samlade fiskproduktion.

2. Fiskbeståndets upphjälpande.

Lantbruksstyrelsen: Vad angår frågan, huruvida vårt lands fiskbestånd ytterligare kan upphjälpas genom rationaliserade fiskevårdande åtgärder, undanröjande av hinder, som försvåra fiskens vandringar m. m., må anföras, att i detta avseende vårt land intar en framskjuten plats. På detta område råder, som bekant, en stor livaktighet, varom bland annat bildandet av de talrika fiskevårdsföreningarna torde bära vittne. Kungl. Maj:t och länsstyrelser utfärda också erforderliga förordningar till skydd för fisk-

beståndet i såväl sött som salt vatten. Även internationella överenskommelser hava i vissa fall avslutats till skydd för havsfisket. Fiskodlingar och fiskinplanteringar företagas i betydande omfattning såväl i insjöar och vattendrag som i havet. Genom vattenlagen hava statsmakterna skapat möjlighet att reglera de uppkommande stridiga intressena mellan fiske och industri.

Då de fiskevårdande åtgärderna måste rätta sig efter de starkt växlande naturförhållandena och de på olika områden skiftande naturliga förutsättningarna, måste så gott som alltid undersökningar och utredningar göras, innan åtgärder i nämnt syfte vidtagas. Man torde därför knappast kunna i detta avseende förvänta några större resultat av den av motionärerna åsyftade utredningen.

I ett avseende torde emellertid en särskild utredning vara påkallad och det gäller fiskevattnens förorening. Lantbruksstyrelsen har härom tidigare gjort framställning till Kungl. Maj:t, och 1935 års riksdag begärde också en skyndsam utredning av denna fråga. Lantbruksstyrelsen vill för sin del understryka önskvärdheten av, att denna utredning snarast kommer till utförande.

Svenska fiskevårdsförbundet: Upphjälpandet av fiskbeståndet genom direkt fiskevårdande åtgärder såsom inrättande av nya kläckningsanstalter, inplantering av olika fiskslag i därför lämpliga sjöar, ett rationellt bedrivande av fisket m. m., är en fråga, som ligger fiskevårdsförbundet särskilt varmt om hjärtat. Utvecklingen på detta område har under senare åren gått starkt framåt. Nya erfarenheter ha vunnits, på vilka kan byggas vidare för ytterligare förbättring och utökning av denna verksamhet. Då densamma är av grundläggande betydelse för i första hand sötvattensfiskets avkastning är den i hög grad förtjänt av ökat stöd från statsmakternas sida.

Nya lagbestämmelser mot vattenförorening ha sedan länge ur fiskets synpunkt varit av behovet starkt påkallade. 1935 års riksdag hemställde också hos regeringen om skyndsam lösning av denna fråga. För att snarast möjligt komma fram till en positiv lösning, bör enligt förbundets mening densamma, om ytterligare utredning skulle anses nödvändig, hänskjutas till särskilda sakkunniga, även med tanke på, att utom fisket också andra viktiga intressen beröras.

Fiskefrågor, som beröras av vattenregleringar, överbyggnader m. m. ha beaktats i den nya vattenrättslagen. Huruvida nya eller ändrade bestämmelser härvidlag äro av behovet påkallade anser sig förbundet ej kunna yttra sig om.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Den ständigt återkommande frågan om de skadliga verkningarna på fiskebeståndet, som åstadkommes genom att industrien utsläpper avfallsprodukter i sjöar och vattendrag, skulle med största sannolikhet fått en annan behandling, om det medelst statistiska uppgifter kunnat styrkas arten och graden av de skadliga verkningarna i här avsett fall.

3. Prisläget för fiskprodukter. 4. Fiskets produktions- och avsättningsförhållanden. 7. Järnvägsfrakternas avvägning.

Lantbruksstyrelsen: Beträffande den i motionerna ifrågasatta undersökningen av järnvägsfrakternas ändamålsenliga avvägning för befordrande av fiskets intressen må nämnas, att särskild motion härom väckts vid inneva-

rande års riksdag (I: 165), och att lantbruksstyrelsen på anmodan avgivit yttrande däröver den 24 februari 1936 och däri bland annat framhållit angelägenheten av att frågan om nu gällande järnvägsfrakters å fisk lämplighet bleve underkastad en allsidig utredning, varvid olika vägar till ernående av ett för fiskerinäringen tillfredsställande resultat kunde närmare prövas.

Svenska fiskevårdsförbundet: Lindring i järnvägsfrakterna och snabba transportmöjligheter äro faktorer av stor betydelse för att öka omsättningen inom landet av fisk. Kan en förnyad utredning på denna punkt tänkas medföra bättre villkor än de som för närvarande råda, är densamma givetvis önskvärd. I motionerna antydes, att transport av importerad fisk skulle kunna äga rum efter förmånligare taxor än de som gälla för transport av svenskfångad vara. Skulle så verkligen vara förhållandet bör givetvis en ändring ske på denna punkt.

Svenska fiskhandelsförbundet: Förslaget om undersökning i vad mån fiskarena i olika delar av landet erhålla skäliga priser för sina fiskprodukter, vill förbundet helt och fullt biträda, under förutsättning, att undersökningen blir opartisk och grundlig, så att den verkliga sanningen kommer fram. Likaledes biträdes gärna motionärernas förslag om undersökning rörande transport- och fraktförhållandena.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Ostkustens fiskare ha numera genom sina försäljningsföreningar erhållit belägg för, att de icke tidigare erhållit skäliga priser för sina fiskprodukter. Mellanhänderna togo huvudparten. Sak samma gäller med avseende på den övriga fisken. Att den allmänna prisnivån höjts avsevärt sedan tiden före kriget torde bäst kunna avläsas genom av socialstyrelsen utfärdade prisindex. Icke minst får man ett belägg härför genom de höjda järnvägsfrakterna. Att denna förhöjning icke påverkat fiskpriserna är uppenbart. Orsakerna härtill äro flera, men först och främst torde det bero på, att fisket saknat organ, som tagit sig an dessa frågor.

En utredning om fiskets produktions- och avsättningsförhållanden skulle otvetydigt ge vid handen, att handeln med annan färsk fisk än strömming företer sådana absurditeter, att nu rådande förhållanden icke gärna kunna vara annorlunda. Fiskproduktionen måste samlas inom fiskarens försäljningsorganisationer, innan utbuden ske, och försäljningsorganisationer bildas med hänsyn till tillförsels- och avsättningsmöjligheterna. Nu rådande förhållanden med avseende på organisation av frakterna av färsk fisk kan utan överdrift betecknas som ett kaos. Järnvägar och lastbilstrafiken samarbeta icke på det sätt, som vore önskligt med hänsyn till fisktransporterna och fiskens ömtåliga beskaffenhet. Ökade möjligheter till transport av levande fisk är ett önskemål, som med det snaraste bör förverkligas. Även i detta fall saknas ett ledande och övervakande organ. En statlig fiskerinämnd är därför av behovet starkt påkallad.

Centralförbundet får meddela, att förbundets styrelse redan förra året upptog till behandling frågan om sänkta järnvägsfrakter för färsk strömming ävensom beslutat, att styrelsen skall ingiva framställning till Kungl. Maj:t i nämnda syfte. Beslutet härom var föranlett av en framställning från Gotlands fiskförsäljningsförening, som vintertid avsätter stora mängder av färsk strömming på Norrland och därför är beroende av järnvägarna som transportmedel. Även vid de konferenser, som centralförbundets styrelse gång efter annan avhåller med ordförandena och försäljningscheferna för resp.

auktoriserade fiskförsäljningsföreningar, har frågan om sänkta järnvägsfrakter för färsk strömming städe varit föremål för livliga överläggningar. En av grundprinciperna i det nya försäljningssystemet, som tillämpas med avseende på strömmingshandelns organisation, är nämligen, att då brist på strömming uppstår inom ett försäljningsområde, skall strömming rekvireras från den försäljningsförening, som har god tillgång. Med hänsyn till att försäljningsföreningarna betjäna sig av ett väl utvecklat rapporteringssystem dels inom varje försäljningsförening och dels mellan resp. försäljningsföreningar, kan avsättningen av färsk strömming numera ordnas mera rationellt än tidigare var fallet. Det visar sig dock oftast, att det icke lönar sig att transportera strömmingen till från produktionsorten avlägset belägna orter. Järnvägsfrakterna äro för höga. Erfarenheten ger nämligen vid handen, att det strömmingspris, som kan uttagas av konsumenten, icke låter sig bestämmas med hänsyn till, att strömmingen fraktats på järnväg en längre sträcka. Femtio och sextio öre per kg. i minut torde vara maximum, som går att få ut för strömmingen även längst uppe i Norrland. Trettiofem à fyrtio öre per kg. är regel. Då från detta pris oftast avgår en tjugofemöring i minut-handelsavance och tre à fyra öre i partihandelsavance, är tydligt att med en järnvägsfrakt upp till 12 à 13 öre per kg. är det uteslutet att tänka sig att förse övre Norrland med strömming de tider på året, då strömmingen icke fångas längre norrut än Stockholms län.

I samband härmed må även erinras om de korta avstånden och därmed följande billiga järnvägsfrakter mellan norska kusten och Norrland. De tider på året då den norska småsillen, i storlek och utseende påminnande om strömming, ehuru smaken icke är densamma, saluföres inom vårt land, är det uteslutet att med rådande järnvägsfrakter i någon större utsträckning förse Norrland med strömming. Att den norska småsillen i strid mot gällande lag om ursprungsbeteckning försäljes under benämningen strömming belyser ytterligare rådande förhållanden med avseende på verkningarna av de höga järnvägsfrakterna för färsk fisk. En eventuell sänkning av järnvägsfrakterna för färsk fisk bör därför givetvis avse endast svenskfångad sådan.

Att centralförbundet ännu icke avgivet förutnämnda framställning till Kungl. Maj:t ang. sänkta järnvägsfrakter för färsk strömming beror därpå, att vid de förberedande underhandlingar, som förts med järnvägsstyrelsens representant i denna fråga, klart besked erhållits, att det vore uteslutet, att Kungl. Maj:t mot järnvägsstyrelsens avstyrkande skulle vidtaga någon sänkning av gällande taxor i här avsett fall. Tidigare framställningar i samma syfte från olika sammanslutningar hade alltid blivit avslagna. Under sådana förhållanden har centralförbundet ansett det vara för frågans framgång gynnsammare att avvakta resultatet av de motioner i ärendet, som framförts vid årets riksdag.

Motionärerna framhålla även, att undersökning bör göras huruvida nuvarande fraktsatser på ett tillfredsställande sätt avpassats efter olika orters försättningar i avsättningshänseenden samt rörande åtgärder, som kunna anses skäligen och lämpligen för att genom frakternas ändamålsenliga avvägning befordra fiskets intressen. Det bör vidare — framhålles det — uppmärksammas i vad mån importerad fisk genom särskilt förmånliga taxor beredes större förmåner än som tillkommer det svenska fisket. (Med uttrycket särskilt förmånliga taxor torde avses i vad mån genom exportpremier eller fraktlindringar å det exporterande landets järnvägar till vårt land exporterad färsk fisk beredes möjlighet att kunna saluföras billigare än de svenska fångsterna.)

På anförda grunder får därför centralförbundet på det livligaste tillstyrka

motionen i den mån den avser sänkta järnvägsfrakter för färsk, saltad eller på annat sätt beredd svenskfångad fisk.

I samband med behandling av frågan om sänkta järnvägsfrakter har även inom centralförbundet varit föremål för överläggning, huruvida icke ett smidigare fraktsatssystem kunde tillämpas med avseende på järnvägstransporten av svenskfångad fisk. För att komma i åtnjutande av fraktlindring erfordras beställning av hel järnvägsvagn, men det förekommer endast i ett fåtal fall att hela järnvägsvagnar med strömning transporteras till en enda ort. Därför måste avsändaren begagna stycke godsformen för sändning av strömning med därav följande höga taxor. Vanligt är däremot att från avsändningsorten avgår en eller flera fullastade järnvägsvagnar med strömning, som sedermera avlastas i smärre partier vid olika järnvägsstationer. Vid eventuellt blivande utredning om sänkning av järnvägsfrakterna för svenskfångad fisk borde därför även tagas i övervägande, huruvida icke en smidigare tillämpning av gällande bestämmelser i här avsett fall kunde bidra till att underlätta avsättningen av svenskfångad fisk.

8. Kooperativa organisationer bland fiskarena.

Lantbruksstyrelsen: I samband med frågan om avsättningen av fisk inom landet framhålla motionärerna, att en utvidgad kooperativ verksamhet torde förtjäna beaktande. Denna fråga var föremål för närmare undersökning av 1933 års fiskeritutredning, och på dess förslag anvisade 1934 års riksdag ett reservationsanslag av 700,000 kronor till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. De båda följande riksdagarna hava för i huvudsak samma ändamål anvisat respektive 500,000 kronor och 300,000 kronor. Lån av dessa medel hava till betydande belopp utlämnats åt ekonomiska fiskareföreningar runt landets kuster. Härigenom har givetvis den kooperativa rörelsen bland fiskarena kraftigt främjats, och fiskarena hava därigenom — i motsats till vad i motionerna anföres — fått ett icke obetydligt inflytande på handeln med fisk och därmed ock på prissättningen på fisken. I samma riktning har även den nämnda genom statsmakternas åtgörande åvägabragta prisregleringen verkat.

Att genom ytterligare statsingripande söka ännu hastigare framdriva Kooperationen bland fiskarena torde knappast vara lämpligt.

Svenska fiskevårdsförbundet: 1935 års fiskerisakkunniga ha föreslagit inrättandet av en statens fiskerinämnd analog med jordbruksnämnden. Fiskerinämnden är till en början endast avsedd att taga befattning med fiskhandelns ordnande inom södra Sverige, men skulle densamma sedermera eventuellt även utbyggas att omfatta fiskhandeln inom hela landet. Förslag till ordnande av fiskhandeln inom landet efter mera centraliserade linjer föreligger således redan.

Svenska fiskhandelsförbundet: Motionärerna förorda vidare utvidgad kooperativ verksamhet å fiskets område för att förbättra fiskarens ekonomiska ställning. Förbundet kan biträda denna mening i vad det rör inköp av oljor, fiskredskap m. m., där prissättningen ej är beroende av konkurrensen. Däremot måste den bestämdaste gensaga inläggas mot en utvidgning av den kooperativa försäljningsverksamhet av fiskets produkter, som redan finnes. Fiskhandeln intager en särställning i förhållande till annan handel. Varken tillförsel eller prisbildning kan förutses, bådadera kunna växla icke blott dag för dag utan från timme till timme. All jämförelse mellan fiskhandeln och t. ex. Sveriges slakteriförbund är sålunda fullkomligt meningslös.

När motionärerna påstå, att fiskarena »praktiskt taget sakna varje som helst inflytande över handeln med fisk och därmed också över prissättningen på fisken», så visar detta, huru främmande de äro för de faktiska förhållandena. Fiskarena ha — med undantag för strömmingsfiskarena — sin fulla frihet att sälja var de vilja. De bestämma också över var de sälja och begiva sig dit, där de lättast kunna avyttra sina fångster. Man kan därför utan överdrift säga, att åtminstone västkustfiskarena praktiskt taget dirigera tillförseln och följaktligen också öva inflytande på priserna. Detta kunna de så mycket lättare göra, som radiounderrättelser underlätta deras val av försäljningsplats.

Det förefaller för övrigt ganska egendomligt, att fiskarena sälja sina fångster i England, Danmark och Norge utan att göra anspråk på att följa varan längre än till förstahandsköparen. Någon särskild anledning för införandet av en annan ordning i Sverige förefinnes icke.

Det personliga initiativet har inom fiskhandeln spelat minst lika stor roll som inom vilken annan affärgren som helst. Utan detta hade fiskkonsumtionen i vårt land icke tillnärmelsevis vunnit den omfattning, som den har.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: En fortsättning på den redan inslagna vägen avseende bildandet av ekonomiska fiskförsäljningsföreningar, evad det gäller annan fisk än strömming, är det medel, som fiskarena i första hand rekommendera. Där sådana försäljningsföreningar redan finnas bildade för utövande av partihandeln med färsk strömming, bör dessa förenings befogenhet utvidgas till att omfatta jämväl annan fisk. Staten borde även i detta fall uppmuntra föreningarna till att utvidga verksamheten i här angivet syfte. I den mån som problemet kompliceras genom förekommande import och export av fisk borde den ifrågasatta statliga fiskerinämden kunna vara det reglerande och övervakande organet och utrustas med befogenhet att handhava dylik verksamhet.

5. Handelstraktaternas inverkan på importen och exporten av fiskprodukter.

Lantbruksstyrelsen: Den punkt, som motionärerna synas tillmäta den största betydelsen, torde emellertid vara den, som rör importen av fisk. Lantbruksstyrelsen vill med avseende därå erinra, att 1933 års fiskeritutredning haft frågan om åtgärder till begränsning av importen av fiskvaror till en mycket ingående behandling och i skrivelse till chefen för jordbruksdepartementet icke funnit sig med hänsyn till föreliggande omständigheter beträffande fisket kunna förorda åtgärder i sådant syfte. Redan den omständigheten, att avsättningen på utländska marknader av svenskfångad färsk fisk är två till två och trefjärdedels gånger så stor som importen av färsk fisk, torde böra tillmätas stor betydelse. Därtill kommer, att vårt stora havsfiske är ytterst beroende av att svenska fiskare kunna i främmande hamnar ilandföra och där avyttra sina fångster.

Då emellertid hela detta spörsmål nyligen varit föremål för en utredning och några nya, på frågan inverkan omständigheter sedan dess icke lära hava tillkommit, torde det icke finnas anledning att upptaga frågan till förnyad utredning.

Svenska fiskevårdsförbundet: Att importen av fisk i vissa fall försvårar avsättningen och sänker priset på svenskfångad vara torde vara otvivelaktigt. Särskilt gäller detta importen av färsk fisk, och när det gäller sötvat-

tensfiskarna i första hand gädda och gös, framförallt under de perioder på året då tillförseln på svenskfångad fisk är stor. Kravet på ett rättvist avvägt tullskydd synes således vara väl motiverat från de svenska fiskarens sida. Vid en reglering av hithörande frågor måste givetvis hänsyn tagas till många olika faktorer, som få vägas mot varandra. En fördel vunnen på en punkt, när det gäller import- och exportbestämmelser, medför nästan alltid en motsvarande eftergift på en annan punkt. Berättigat krav från fiskets utövare måste emellertid anses vara, att icke handelsbestämmelser för fisk och fiskprodukter mer eller mindre missgynna det svenska fisket för att vinna fördelar för andra näringsgrenars produkter.

Svenska fiskhandelsförbundet: Den enligt förbundets mening viktigaste punkten i de av motionärerna framlagda förslagen är den, som rör nu gällande handelstraktaters inverkan på importen och exporten av fiskprodukter. Exportvägen är beprövad och leder säkrast till prisernas stabilisering, så långt detta är möjligt med varor av så varierande tillförsel som fisk och sill. Det bör därför för statsmyndigheterna vara en angelägenhet av allra största vikt att vid uppgörandet av nya traktater med våra exportländer — i all synnerhet med dem, till vilka vårt land har passiv handelsbalans — genomdriva en för våra fiskprodukter gynnsammare ställning. Den nu exempelvis av Tyskland tillämpade tullen av 15 à 17 öre per kg. utgör en svår hämsko och omöjliggör i de flesta fall exporten av de billigare fiskslagen. Därtill kommer importkontingenteringen, som nu är alltför snävt tilltagen och dessutom tillämpas mycket nyckfullt.

Förbundet vill livligt instämma i motionärernas uttalande, att en ändring av handelsavtalet med Island bör utverkas, så att våra islandsfiskare åtminstone återfå rätten att söka skydd under land för att kunna utföra för fiskets bedrivande nödvändiga arbeten.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Att handelsavtal mellan Sverige och andra länder påverka den svenska fiskmarknaden, varigenom densamma desorganiseras, är ett av alla fiskare konstaterat faktum. Beträffande ostkusten sker den största importen av fisk österifrån. Då fiskimporten är som störst ha de svenska partihandlarna inget intresse av att förmedla försäljning av svenskfångad fisk. De förklara öppet, att de ha så riklig tillgång på importerad fisk, som inköpes i stora partier, att de icke kunna ta emot de småpartier svenskfångad fisk, som insändes. Önskar den svenska fiskaren sända in sin fångst på vinst och förlust, så må han göra det, men med ytterst små utsikter att få något nämnvärt betalt för densamma. Den importerade fisken säljes ibland till otroligt låga priser utan att därför konsumenterna få kännning av priset. Att den importerade fisken ibland säljes så billigt till den svenska partihandlaren beror oftast därpå, att då ett flertal fisksumpar inkommit, tilltvinga sig partihandlarna ett särskilt lågt pris, enär den, som importerar fisken icke gärna kan återvända med sin fångst, då fisken transporterats för lång väg och oftast även tagit en viss skada på grund av sjöhävning, långvarig sumpgång etc. Den svenska partihandlaren »sumpar» i sin tur den inköpta fångsten, som han sedan portionerar ut i mån av åtgång till betydligt högre priser.

Centralförbundet har i skrivelse till regeringen påtalat dessa förhållanden, men framställningen föranledde icke till någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Under centralförbundet sorterande läns- och provinsförbund ha även i skrivelse till regeringen påtalat förhållandena i här avsett fall men med samma negativa resultat.

Under hand har meddelats, att på grund av rådande handelstraktater med andra länder kan icke frågan ordnas på ett tillfredsställande sätt.

Det förefaller dock anmärkningsvärt, att ett land varmed vårt land står i livliga handelsförbindelser har obegränsad frihet att hit importera fisk men samtidigt med höga tullar skyddar sig mot fiskimport från vårt land. Frågan har alldeles nyligen varit av aktuell betydelse. Stockholms läns fiskförsäljningsförening försökte nämligen under en kort period exportera färsk strömming till Finland, där ett verkligt behov av färsk strömming förefanns under den tid isläggningsdärstädes pågick, och innan strömmingsnotarna därför hunnit komma igång. Rådande tullförhållanden gjorde emellertid, att det knappast lönade sig att exportera färsk strömming till Finland.

Västerviks fiskförsäljningsförening har nu som tidigare försökt sig på export av strömming till Tyskland och Polen, där tidigare funnits avsättningsmarknad för färsk strömming under den kalla årstiden. Nu reses emellertid svårigheter på grund av gällande restriktioner, varför denna avsättningsmarknad ej kan utnyttjas i samma utsträckning som förut. Givetvis måste under sådana förhållanden vårt land med största påpasslighet bevaka det svenska fiskets intressen, antingen genom att uppsöka nya exportmarknader eller genom vidtagande av lämpliga åtgärder för att förbehålla den svenska marknaden åt landets egen fiskproduktion.

6. Konserveringsmetoder för tillvaratagande av fisköverskott.

Lantbruksstyrelsen: Beträffande vad i motionerna sägs om fisköverskottets nyttiggörande genom olika konserveringsmetoder må framhållas, att den svenska fiskkonservindustrin står högt och är stadd i rask utveckling. De förut nämnda prisregleringarna grunda sig just på ett nyttiggörande av fisköverskottet, så att det icke oskäligt trycker priserna.

Sedan en lång följd av år har med bidrag av statsmedel även bedrivits en propagandaverksamhet för upplysning i olika avseenden beträffande fisk och för en ökad fiskkonsumtion. Det vore önskvärt, att denna propaganda kunde utvidgas, men möjligheten härav beror på, i vilken omfattning medel ställas till förfogande för ändamålet. Därtill må anmärkas, att konsumtionens storlek är mycket känslig för priset på fisken. Förutsättningen för att en propaganda skall få åsyftad verkan är givetvis, att fisken i prisavseende någorlunda kan tävla med andra animala produkter.

Svenska fiskevårdsförbundet: Nyttiggörandet av överskott vid allt för rikligt fiske genom olika konserveringsmetoder är ett viktigt problem i första hand för strömmingsfiskarena. Utredning över vidtagande av ytterligare åtgärder, även när det gäller annan fisk än strömming, utöver vad som härvidlig redan åtgjorts från statsmakternas sida anser förbundet vara mycket önskvärd.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Frågan om tillvaratagandet av uppstående överskott vid förekommande av allt för rikligt fiske är en fråga av allra största betydelse. Centralförbundet har under behandling fråga om utspisning av saltströmming vid statliga och andra offentliga institutioner ävensom, att utspisning av strömming måtte ske i större utsträckning vid regementena. Underhandlingar pågå med konservfabriker i syfte att dessa i större utsträckning skulle intressera sig för bl. a. strömmingsinläggningar. Den frågan torde även numera låta sig ordnas på ett förmånligare sätt än hittills,

sedan de auktoriserade fiskförsäljningsföreningarna numera ha greppet över hela produktionen inom ett visst område. För ett rationellt ordnande av denna fråga erfordras samarbete mellan flera fiskförsäljningsföreningar, där-
est en något så när kontinuerlig tillförsel till konserverfabrikerna skall kunna erhållas.

9. Fiskredskapsförsäkring.

Lantbruksstyrelsen: Då motionärerna begära en utredning om redskapsförsäkring, må erinras därom, att så sent som 1933 genom en ingående utredning uppvisats de utomordentliga svårigheter, som enligt all erfarenhet uppstå vid en redskapsförsäkring, och dessa svårigheter minskas icke av att staten skulle betala en del av försäkringspremien. Emellertid har 1934 års och följande riksdagar anvisat medel till avsättning till statens fiskredskapsfond, varur fiskare kunna beredas understöd vid förlust av eller skada å fiskredskap. Då 1934 års riksdag anvisade nämnda medel, åberopade riksdagen jordbruksutskottets utlåtande i ärendet (nr 41/1934), vari bland annat anfördes att, om föreningar för försäkring av fiskebåtar önskade utvidga sin verksamhet till att avse försäkring av fiskredskap och härför påkalla statens bistånd, framställning i ämnet torde böra göras till Kungl. Maj:t, som, därest framställningen funnes böra bifallas, för riksdagen torde framlägga det förslag, vartill förhållandena föranledde. Utom utdelandet av understöd ur fiskredskapsfonden torde utlämnande av på lämpligt sätt avpassade bidrag till försäkringsföreningar, som vilja försäkra redskap, vara det lämpligaste sättet att stödja ifrågavarande försäkringsverksamhet. Från lantbruksstyrelsens sida hava fiskare också uppmanats att organisera försäkringsföreningar för redskap, vilket lätt lär kunna ske, om intresse förefinnes bland fiskarena själva, och att söka statens stöd för en dylik verksamhet.

Av en ytterligare utredning på detta område torde knappast kunna framkomma några resultat av betydelse för fiskarena.

Svenska fiskevårdsförbundet: Att få till stånd en fast organiserad statligt understödd fiskredskapsförsäkringsverksamhet inom landet anser förbundet vara av stor betydelse särskilt för kustfiskarena och yrkesfiskarena vid de stora insjöarna.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Med avseende på den i motionen omnämnda frågan ang. försäkring av fiskredskap, må i detta sammanhang framhållas, att centralförbundet med avseende på ostkusten genom sina läns- och provinsförbund infordrat uppgift om förlorad fiskredskap under år 1935. Ehuru uppgift från ett par län ännu saknas, utgör den sammanlagda förlusten av fiskredskap under sagda år, som gått förlorad på grund av storm och andra naturkatastrofer till c:a 148,000 kronor, varav kommer på strömmingsgarn c:a 65,000 kronor, ålbottengarn och storryssjor c:a 70,000 kronor. Med hänsyn till att riskmomenten äro så stora måste dock premierna bliva allt för betungande för flertalet fiskare, varför staten bör bidraga med en viss procent av premiekostnaden.

10. Användningen av bensinskatten för motorbåtar.

Lantbruksstyrelsen: Vad angår frågan om ändring i restitutionsförfarandet av för motorbåtar erlagd bensinskatt må erinras därom, att 1933 års fiskeritredning haft detta ärende till närmare behandling och i underdånig skrivelse den 5 april 1935 hemställt, dels att sådan ändring måtte vidtagas i bestämmelserna rörande restitution av skatt å bensen, att skatt å bensen, som an-

vänts för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt fiske, må kunna restitueras direkt till de fiskare, som för sagda ändamål förbrukat bensin, dels ock att därutöver årligen ett belopp, motsvarande en tredjedels procent av under nästföregående budgetår influtna bensinskattemedel, dock högst 90.000 kronor, måtte på samma sätt som nu ställas till lantbruksstyrelsens förfogande för att enligt Kungl. Maj:ts bestämmande av styrelsen användas för fiskerinäringens främjande. Över denna framställning avgav lantbruksstyrelsen utlåtande den 31 oktober 1935 till Kungl. Maj:t, vari styrelsen i huvudsak förordade bifall till utredningens förslag. Uti yttrande till årets statsverksproposition, IX huvudtiteln, punkt 146, framhåller chefen för jordbruksdepartementet, att denna fråga torde beröras av den utredning, avseende ändrad väglagstiftning m. m., som enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1935 av chefen för kommunikationsdepartementet uppdragits åt särskilda sakkunniga att verkställa. Han vore därför då ej beredd att taga ståndpunkt till förslaget i fråga. Då sålunda ett efter särskild utredning framkommet förslag är under Kungl. Maj:ts prövning, torde ytterligare utredning i ämnet ej vara påkallad. Huru medlen skola användas, torde liksom nu sker böra bestämmas med hänsyn till av sakkunniga inom fiskeriadминистраtionen i varje särskilt fall gjord utredning.

Svenska fiskevårdsförbundet: Angående användandet av bensinskatten från nöjesmotorbåtar har fiskevårdsförbundet genom sin ordförande redan föregående år i skrivelse till ordföranden i statsutskottets 4:e avdelning framhållit önskvärdheten av och rättvisan i att åtminstone en del av dessa medel får användas till direkta åtgärder för fiskets främjande.

Svenska fiskhandelsförbundet: Rörande motionärernas uttalande om restitution å erlagd bensinskatt, skulle förbundet vilja föreslå, att i den mån restitutionen ej kan ske till fiskarena, medlen användas bl. a. till fiskpropaganda.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Frågan om bensinskattemedlens användning har varit föremål för många framställningar till Kungl. Maj:t. Därvid har framhållits betydelsen av att den restituering, som sker, bör gå genom fiskarorganisationerna, som bäst sitta inne med erforderlig kännedom om, till vilka ändamål dessa medel böra användas i den mån desamma icke restitueras till fiskarena direkt. Centralförbundet har sålunda bl. a. begärt, att av fiskare inbetald skatt å bensin, som använts för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt fiske, återbetalas till fiskare, att årligen ett belopp av influtna bensinskattemedel, dock lägst 90,000 kronor, ställas till lantbruksstyrelsens förfogande, för att enligt Kungl. Maj:ts bestämmande av styrelsen användas till fiskerinäringens främjande samt enligt samma grunder, som nu gälla med avseende på samma belopp, att minst hälften av det belopp, som årligen inflyter i skatt å bensin från motorbåtar, sedan dessa 90,000 kronor frändragits, ställas till lantbruksstyrelsens förfogande, för att efter prövning i varje särskilt fall enligt Kungl. Maj:ts bestämmande av styrelsen användas för fiskerinäringens främjande i övrigt.

Bensinskattemedlens samband med frågan om de skadeverkningar, som uppkomma med avseende på fiskbeståndet på grund av den tilltagande motorbåtstrafiken, är så påtaglig, att denna fråga vid en kommande utredning bör noggrant beaktas. Uppstår bevisligen stora skador på fiskbeståndet genom nöjesmotorbåtarnas framfart och i samband därmed, att tjuvfisket tilltager i oroväckande grad, är det uppenbart att något måste göras. Det är av

större vikt, att fiskbeståndet kan bevaras och förkovras än att nöjesmotorbåtssammanslutningarna erhålla några hundratusen kronor årligen till ändamål, som visserligen i och för sig kan vara bra och för sammanslutningarnas medlemmar ha en viss betydelse, men långt viktigare är, att det tillses, att fisket i största möjliga utsträckning kan fortgå och ge utkomstmöjligheter åt den befolkning som därav är beroende.

11. Fiskets administration.

Lantbruksstyrelsen: Beträffande den i motionerna berörda frågan om fiskets centrala administration vill lantbruksstyrelsen erinra, att i detta ämne väckts särskilda motioner vid årets riksdag (I: 76 och II: 222). I yttrande däröver har lantbruksstyrelsen hänvisat till sitt den 27 juni 1935 till Kungl. Maj:t avgivna utlåtande i ämnet.

Svenska fiskevårdsförbundet: Beträffande fiskets administrationsfråga har förbundet, när det gäller länsfiskeritjänstemännens utbildning, tidigare avgivit yttrande till lantbruksstyrelsen rörande förslag till en utvidgad sådan utbildning. När det gäller frågan om utvidgning av den centrala fiskerimyndigheten har förbundet i skrivelse till jordbruksministern av den 18 mars 1935 framhållit, att det anser en självständig fiskeristyreelse, i vilken även sötvattens- och kustfiskets intressen bliva vederbörligen tillgodosedda, vara önskvärd. Skulle en sådan styrelse icke nu kunna komma till stånd, framhåller förbundet vikten av att sötvattensfisket inklusive kustfisket efter sötvattensfisk erhåller samma ställning inom administrationen som saltvattensfisket, d. v. s. att nuvarande fiskeribyrå vid lantbruksstyrelsen uppdelas på två likställda byråer.

Svenska fiskhandelsförbundet: Slutligen ha motionärerna inlåtit sig på fiskets administrationsfråga och förordat, att det från fiskarehåll framförda kravet på inrättandet av en särskild fiskeristyreelse bör tillmötesgå. De framhålla, att fiskerinäringens egenartade karaktär även kräver, att fiskarena som praktiska utövare av yrket beredas lämpligt inflytande vid fiskerifrågornas behandling. Ytterligare påpeka de, att handläggandet av spörsmål berörande fiskets avsättningsförhållanden bör ingå i styrelsens verksamhet. I samband därmed hade man kunna vänta, att de framhållit önskvärdheten av en fiskhandelns representation, som kunde tillföra styrelsen sin sakkunskap, men det ha de icke aktat nödigt. Förbundet hävdar bestämt den meningen, att skall en fiskeristyreelse tillsättas, vari fiskarena bli representerade, så fordrar konsekvensen, att fiskdistributionen, som är lika nödvändig som fisket, får lika stor representation och att därvid både parti- och minuthandel bli företrädna.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Den föreslagna utredningen med avseende på ändrade grunder för fiskets administration har varit föremål för upprepade framställningar från fiskarorganisationerna. Senast ingav centralförbundet under 1935 en framställning till Kungl. Maj:t i angivet syfte, men har Kungl. Maj:t förklarat, att ifrågakvarande framställning f. n. icke föranleder till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Med den välvilliga inställning lantbruksstyrelsen numera intar till denna fråga, borde tiden vara mogen för en lösning. Ett närmare studium av de frågor, som beröras i motionen ger tydligt vid handen, att fiskeriärendena växt ut till den omfattning, att nuvarande administrativa organet för fiskeriärendenas handläggning icke kan medhinna att ägna nödig tid och uppmärk-

samhet åt landets fiskerinäring med dess hastiga utveckling på olika områden. Då centralförbundet så starkt understryker kravet på ändrade förhållanden härutinnan, tror förbundet sig även kunna säga, att förbundets uppfattning härutinnan delas av den ansvariga fiskerimyndigheten.

Sin ställning i övrigt till förevarande motioner om fiskets ekonomiska läge m. m. hava de över motionerna hörda myndigheterna och sammanslutningarna angivit sålunda.

Lantbrukstyrelsen: Av vad sålunda anförts torde framgå, att beträffande de i motionerna framförda frågorna en del av dem hava nyligen varit föremål för utredning, andra gjorts till föremål för yrkanden i andra motioner vid innevarande års riksdag eller upptagits till behandling i annat sammanhang och att andra åter icke torde lämpa sig för den i motionerna åsyftade utredningen.

Det må tilläggas, att de av chefen för jordbruksdepartementet tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning rörande åtgärder till främjande av fiskerinäringens avsättningsmöjligheter (1935 års fiskeritutredning) alljämt fortsätta sitt arbete.

Under ovan angivna förhållanden synes lantbruksstyrelsen igångsättande av en allmän utredning rörande fiskets ekonomiska läge m. m. icke vara påkallat.

Svenska fiskevårdsförbundet: Med betoning av att fiskevårdsförbundet givetvis livligt vill tillstyrka alla de åtgärder från statsmakternas sida, vilka skulle bidra att höja det svenska fisket och förbättra ställningen för fiskets utöware, vill förbundet dock framhålla, att tillsättande av en kommitté för utredning av alla de omfattande och olikartade frågor, som framföras i motionen, kan komma att medföra att lösandet av vissa av dessa frågor, som redan ha varit föremål för utredning, kommer att fördröjas.

Svenska fiskhandelsförbundet: Redan tidigare ha de viktigaste av de frågor, som framföras av motionärerna, varit föremål för utredningar av olika slag. Förbundet är därför icke övertygat om nödvändigheten av en ny omfattande utredning, men för den händelse en sådan ändå kommer till stånd, vill förbundet redan nu göra ovanberörda erinringar med hänsyn till de i motionärernas motivering framförda uttalandena.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund: Centralförbundet, som vid årsmötet den 16 mars 1936 behandlat motionerna I:36 och II:105 om utredning angående fiskets ekonomiska läge m. m., får på det livligaste tillstyrka den föreslagna utredningen och att densamma måtte ske så grundligt som möjligt, och bör utredningen omfatta alla på fisket som nationellt näringsfång inverkan faktorer. Centralförbundet vill till alla delar understryka riktigheten av vad i motionerna anfördes å sid. 6, nämligen att hittills av statsmakterna vidtagna åtgärder till fiskerinäringens omvårdnad synes vara tillkomna sporadiskt och därför saknat det planmässiga sammanhang, som erfordras för att en näringsgren skall utvecklas på ett naturligt och sunt sätt. Att så blivit förhållandet kan till en del bero på, att fiskarena först på senare åren bildat sammanslutningar, varigenom det blivit möjligt att framföra fiskarens syn på fiskefrågorna. Den undanskymda ställning fisket hittills intagit inom den svenska statsförvaltningen torde

även ha bidragit till att fiskeriärendena icke beaktats i samma utsträckning som övriga näringsfrågor.

Med anledning av vad sålunda anförts får centralförbundet på det livligaste tillstyrka, att en allsidig och grundlig utredning måtte komma till stånd på av motionärerna anförda grunder rörande fiskets ekonomiska läge och vad därmed sammanhänger.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund: Vid behandling av ovannämnda motion har förbundets verkställande utskott beslutat att på det livligaste i princip tillstyrka motionen. Den utredning, som av motionärerna föreslagits, är något liknande vad som redan förekommit på jordbrukets område, och som alltså ej är någon nyhet i och för sig. Fiskets nuvarande ställning är också sådan, att en allsidig utredning kan anses vara högst påkallad. För närvarande kan ingen med de uppgifter om fisket, som stå till buds, med bestämdhet fastslå hur fisket bär sig eller vad för- och nackdelar fisket har gent emot andra näringar inom landet. För den, som på närmare håll iakttagert läget, kommer den känslan, att fiskarebefolkningens ekonomiska ställning under flera år avsevärt försvagats. Fråga är också om inte fiskerinäringen är styvmoderligt behandlad gent emot övriga näringar. Bland fiskarefolkningen råder den allmänt utbredda meningen, att fisket ej kommit i åtnjutande av stödåtgärder som andra näringar och då särskilt jordbruket. Vidare kan ifrågasättas om fiskets intressen vid uppgörande av handelstraktater med andra länder blivit tillräckligt beaktade.

Det bör emellertid framhållas, att i ifrågavarande motion om utredning även ingå flera förslag, som även direkt motionerats om i nu pågående riksdag. T. ex. syfta vi på motionerna om sänkta järnvägsfrakter på fisk och om upprättande av en fiskeristyreelse. Det vore önskvärt, att dessa båda motioner kunde bifallas redan vid innevarande års riksdag och alltså utbrytas ur denna motion om utredning. Dessa frågor torde väl delvis vara utredda och kräva ett snabbare avgörande än vad som kan väntas om de innefattas i den här föreslagna, omfattande utredningen.

Om ovannämnda motioner om en allmän utredning bifallas, skulle vi som ett önskemål bedja att få framhålla, att alltefter som utredningen fortskrider och specialfrågor bli utredda, sådana frågor av statsmakterna måtte bli föremål för beslut i den ordning de bli klara.

Blekinge läns havsfiskeförening: Motionerna upptaga synpunkter som beröra såväl salt- som sötvattensfisket, under det att de korta erinringar som här ovan göras närmast avse det svenska havsfisket, där vi förnämligast har att söka den sedan äldre tider yrkesidkande fiskarebefolkningen. I enlighet härmed synes oss att om man vill påkalla statsmakternas stöd för upplyftande av den svenska fiskerinäringen till ett högre ekonomiskt plan, ansträngningarna härvid böra inriktas på havsfisket och dess yrkesutövares behov, enär dessa senare ha fisket såsom enda näring att leva av och deras levnadsstandard i stort sett är mycket låg och därtill i högsta grad osäker.

Malmöhus läns havsfiskeförening: Självfallet är havsfiskeföreningen intresserad av att åtgärder vidtagas i syfte att upphjälpa fiskerinäringen. Av denna anledning har också föreningen i tre skrivelser till jordbruksministern, avsända den 24 april, den 7 och 12 juli 1934, anhållit om lämpliga åtgärder till befrämjande av avsättning av svenskfångad fisk och därvid har i synnerhet föreslagits importreglering. Genom tillsättande av 1935 års fiskeritutredning hyser emellertid föreningen den förhoppningen att från

Malmöhus län uttalade önskemål i denna del skola vinna beaktande. Det redan föreliggande första förslaget från nyssnämnda utredning, om viss reglering av handeln med fisk, överensstämmer sålunda i stort sett med föreningens uppfattning i frågan.

Med hänsyn härtill kan föreningen icke finna en ny utredning av i motionen ifrågasatt art för närvarande behöflig.

Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening: Föreningens styrelse har beslutat med 7 röster mot 4 att tillstyrka motionerna. Dock böra de specialmotioner rörande fiskerifrågor, som väckts, slutbehandlas oberoende av den föreslagna allmänna utredningen.

Över *motionerna I: 221 och II: 451 om påläggande av accis på införd saltad och kryddad sill m. m. hava följande ytt-randen avgivits.*

Lantbruksstyrelsen har till en början meddelat följande uppgifter rörande importen av sill.

Såsom i motionerna uppgives importeras årligen till vårt land betydande mängder torkad fisk samt salt och kryddad sill. För åren 1934 och 1935 uppgick denna import till följande kvantiteter:

	1 9 3 4		1 9 3 5	
	Kvantitet kilogram	Värde kronor	Kvantitet kilogram	Värde kronor
Torkad fisk.....	1,142,936	683,223	972,199	759,754
Saltad sill	24,497,794	6,679,018	22,821,291	9,508,404
Kryddad sill	4,245,922	1,056,693	3,416,470	1,467,726

Mot denna import svarade under år 1934 följande export:

	Kvantitet kilogram	Värde kronor
Torkad fisk	8,464	5,186
Salt sill	2,323,697	780,274
Kryddad sill	50,709	19,058

Den torkade fisken kommer nästan uteslutande från Norge: av 1934 års import kom endast en kvantitet av 1,443 kilogram från andra länder.

Den 1934 och 1935 importerade salta sillen fördelade sig på följande länder:

	1 9 3 4		1 9 3 5	
	Kvantitet kilogram	Värde kronor	Kvantitet kilogram	Värde kronor
Norge	14,878,098	4,130,922	11,817,662	4,632,528
Danmark	291,279	83,435	1,088,125	482,467
Färöarna			6,570	3,747
Island.....	8,545,165	2,219,679	7,391,255	3,533,350
Finland	287,303	74,072	282,200	81,640
Estland	1,970	936	130,405	60,455
Danzig	17,800	5,882	14,750	4,300
Tyskland	27,907	7,785	9,400	2,904
Nederländerna	73,107	26,582	713,069	240,018
Storbritannien	375,165	129,787	1,359,855	466,995

Härefter har lantbruksstyrelsen anfört följande. Motionärerna torde främst haft i tankarna att genom den föreslagna accisen bereda större möjlighet för svenska fiskare att bedriva sillfiske vid Island, särskilt som huvudmassan av den importerade salta sillen utgöres av islandssill, huvudsakligen fångad av isländska och norska fiskare. Statsmakterna hava också haft öppen blick för denna möjlighet och under senare år vidtagit kraftiga åtgärder till främjande av ett svenskt islandsfiske. Sålunda har under några år utbetalats en premie av omkring två kronor per tunna islandssill, och under de två sista åren hava utlämnats betydande statslån på förmånliga villkor för att få till stånd större sillfiskeexpeditioner till Island. För befrämjande av ifrågakarande sillfiske utlämnas dessutom lån till 40 procent av utrustningskostnaderna, vilka lån, om fisket bedrivs tre år i följd, icke behöva återbetalas. Tyvärr vill det synas, som om de större expeditionerna icke haft någon framgång. 1934 var vädret ogynnsamt, och 1935 var tillgången på sill ringa. Det synes som om islandsfiske med mindre fartyg skulle hava lyckats bättre. Emellertid torde det alltid vara vanskligt att bedriva sillfiske vid Island, framför allt beroende på de växlande priserna på sillen. Sålunda var partipriset på salt islandssill år 1933 så lågt som 13 à 14 kronor per tunna och 1935 så högt som 60 kronor per tunna. Medelpriset å den från Island importerade salta sillen utgjorde 1933 24 öre och 1935 48 öre per kilogram.

Aven för upphjälpande av storsjöfisket och den inhemska produktionen av torkad fisk ha från statens sida gjorts betydande uppoffringar.

Huvudsyftet med motionerna torde emellertid vara att genom upptagande av accis och genom ett lämpligt användande av de genom accisen uppburna medlen söka begränsa importen av ifrågakarande fiskvaror. Denna strävan är såtillvida förklarlig, som i vårt land det rådande tullsystemet sedan gammalt är så avvägt, att det giver fisket en ogynnsam ställning i förhållande till andra näringsgrenar. Sålunda äro de allra flesta av de förnödenheter, en fiskare måste köpa, tullbelagda, under det att de varor, han har att avyttra, nära nog undantagslöst äro utan tullskydd.

Det torde emellertid knappast kunna undgås, att de föreslagna åtgärderna skulle komma att beröra de handelspolitiska förhållandena, särskilt med våra grannländer. Sannolikt skulle de också anses stå i strid mot vissa av vårt lands handelsöverenskommelser.

Frågan om åtgärder mot fiskimporten har varit föremål för ingående behandling av 1933 års fiskeriutredning, som i skrivelse till chefen för jordbruksdepartementet den 28 februari 1935 dock förklarade sig icke kunna förorda vidtagande av ytterligare åtgärder mot importen av fiskvaror.

Såvitt lantbruksstyrelsen kan döma, synes utredningen haft goda skäl för denna sin uppfattning.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund: Beträffande centralförbundets ställning till denna motion om upptagande av accis på viss fisk kan förbundet ej annat än att på det livligaste i princip tillstyrka motionens syfte.

Vad beträffar de grunder, efter vilka accisen föreslagits skola utgå, ävensom det sätt på vilket de på accismedel grundade medlen skola komma fisket till godo i form av olika stödåtgärder, kan förbundet på den korta tid, som för yttrandets avgivande står till buds, ej yttra sig beträffande detaljerna. Dock vill förbundet i korthet anföra följande:

Fiskets nuvarande ekonomiska läge kräver, att statsmakterna verkligen vidtaga effektivare åtgärder än som hittills skett och delta ej minst i fråga om den alltmera ökade importen av utländsk fisk. Ifrågakarande motion synes

just vilja hjälpa fisket på de områden, där importen av utländsk fisk hindrar en utveckling av vissa fisken såsom sill- och storsjöfiskena.

Av motionärerna har föreslagits, att för salt och kryddad sill accisen skulle utgå med 2 kr. per tunna. Förbundet skulle vilja föreslå, att accisen i stället utgår med 3 kr. per tunna, vilket endast skulle göra 3 öre per kg. och knappast ha någon inverkan på avsättning och detaljpriser. De stödåtgärder västkustfisket för närvarande är i behov av torde erfordra tillgång till de ökade medel, som en dylik höjning av accisen skulle medföra. Ett dylikt stöd för fisket, som en accis på 3 kr. per tunna otvivelaktigt skulle medföra, vore desto mera berättigat som konservindustrien redan åtnjuter ett kraftigt tullskydd. Även bör fastställas, att tunna, för vilken ovannämnda accis utgår, skall ha en viss bestämd vikt, t. ex. 90 eller 100 kg.

Den stora importen av torkad fisk samt salt och kryddad sill inverkar menligt på avsättningen av våra fiskares fångster av färsk fisk och sill. Andra länders restriktioner mot importen av fisk gör, att våra egna fiskare i allt större utsträckning äro hänvisade till att sälja sina fångster inom det egna landets gränser. Beträffande vårt land synas nästan oöverstigliga handelspolitiska svårigheter resa sig mot ett hejdande av fiskimporten och denna visar för 1935 rent av en oroväckande stegring. Denna stigande fiskimport till vårt land försvårar givetvis försäljningen av svenskfångad fisk. Det är ett mycket rimligt önskemål från våra fiskare, att i det egna landet de själva först och främst till skäligen priser skola kunna få avyttrat sina fångster.

Under senaste tiden ha i samhällen, där förut stenindustrien haft sitt säte, flera personer övergått till fisket, och allt talar för att om fiskerinäringen får det stöd, som den är i behov av, så skall den kunna ge sina utövare en skälig utkomst. Förbundet vill därför kraftigt trycka på det önskemålet, att accismedlen även användas till stödåtgärder för den färska fisken, vilket väl också delvis innefattas i motionärernas syfte. Av särskild hjälp för de fiskare, som landa färsk västkustfisk, är de minimipriser, som tillämpas i Göteborgs fiskhamn och som tillämpats under somrarna 1934 och 1935. Detta minimiprissystem bör utbyggas till att omfatta flera försäljningsorter på västkusten samt även flera fiskslag och i flera fall höjda minimipriser. Den fond, som måste ligga bakom ett dylikt utökat minimiprissystem, skulle sålunda med fördel kunna erhållas av accismedel. Även andra åtgärder för stödandet av priserna på färsk fisk anse vi böra kunna vidtagas med stöd av medel erhållna av fiskaccisen.

Slutligen vilja vi påminna om att under förra året av svenska fiskare påbörjades ett nytt fiske i Nordsjön, nämligen garnsillfiske med saltning av fångsterna ombord på båtarna, och i år komma ytterligare en del båtar att delta i detta fiske. Därjämte utrustas i år ett par båtar för trålning efter sill i Nordsjön, närmare bestämt på Fladengrund, med även i detta fall saltning av fångsterna ombord. Om dessa fisken ge det resultat, som fiskarna hoppas, skulle de kunna sysselsätta ett stort antal svenska fiskare ävensom en hel del personer i land för vidare behandling av varan. Vårt land importerar ju årligen så stora kvantiteter salt och kryddad sill, att stora utvecklingsmöjligheter finnas för en ökad saltning och kryddning av svenskfångad vara. För att emellertid dessa försök till nya fisken kombinerade med saltning av fångsterna skola kunna fortsättas under en del år framåt, så att säker erfarenhet vinnas om de ha framtiden för sig, behövs helt naturligt understöd åt de fiskare, som försöka sig på saken. Bidrag skulle då även kunna utgå ur den fond, som accismedlen skulle bilda.

Med beaktande av vad ovan anförts får alltså förbundet på det varmaste tillstyrka ovannämnda motion om accis på torkad fisk och salt och kryddad sill.

Bohusläns storsjöfiskareförening: Det bohuslänska storsjöfisket d. v. s. fisket med s. k. storbackor efter i huvudsak långa förberedning av spillånga och kabiljo har under de senare åren ej varit utan stöd från statsmakternas sida. Sålunda vilja vi erinra om tullen på spillånga, vidare om importreglering av färsk långa till spfning, varjämte såväl av 1934 års som av 1935 års fångster staten inlöst betydande partier ej försåld spillånga. För att bereda fiskarna bättre priser på den saltade långan har av statsmedel dessutom utbetalts en viss ersättning per kg. införd svensk dylik långa. Under de för fisket i Bohuslän så kritiska tiderna, som ligga intill fem år tillbaka, har detta stöd från statens sida varit nödvändigt för att hålla fisket uppe. Det anförda fiskets svårigheter har i främsta rummet berott därpå, att den svenskberedda spillångan haft en mycket svår konkurrent i importerad spillånga och skruvlånga samt annan torrfisk, som beretts av sej och torsk. Den förbättring i avsättningen av den svenska spillångan, som i någon mån kunnat skönjas det sista året, torde sannolikt till ej oväsentlig del bero på den propaganda för den svenska varan, vilken kunnat ske tack vare statsmakternas bistånd. Men disproportionen mellan förbrukningen av importerad och svensk vara är dock alltfjämt för stor, och det svenska fisket alltför mycket kringskuret genom utländsk konkurrens. Det är visserligen att hoppas, att fortsatt propaganda skall göra den svenska spillångan mera känd och uppskattad, men utvecklingen har hittills gått långsamt och under tiden gäller det att giva storsjöfisket motståndskraft mot ekonomiska svårigheter. Storsjöfiskareföreningen har av denna anledning f. n. inriktat sig på att tills vidare söka utöka fångsterna för saltning av långa till kabiljoberedning. På grund av det osäkra marknadsläget i fråga om kabiljo måste emellertid de priser, som betalas till fiskarna för saltad långa, bliva ganska låga, och fisket blir därför ej lönande, om ej en prisreglering genom statens försorg kan ske. Även med ett tacksamt erkännande av de av staten hittills vidtagna åtgärderna måste dock påpekas, att dessa på grund av statens skiftande finansiella möjligheter måste för den kår, det gäller, få en viss prägel av ovisshet. Det synes därför föreningen synnerligen lyckligt, om motionens tankegång kunde realiseras, då därigenom en ökad kontinuitet och konsekvens i statens åtgöranden kunde bli följd. Fisket skulle i sin tur få större stabilitet.

Användningen av de genom accisen erhållna medlen torde för storsjöfiskets del lämpligen inriktas på en fortsatt propaganda för svensk spillånga och kabiljo samt en samtidig reglering av priserna på av svenska fiskare införd långa. I avvaktan på en ökad omsättning av spillånga torde alltfjämt ett statligt understöd vara nödvändigt för att göra den svenskberedda kabiljon konkurrenskraftig och införseln av saltad långa ekonomiskt givande.

En för storsjöfisket direkt vinst av accisen blir, att den sjösaltade spillångan får betydligt ökade avsättningsmöjligheter i förhållande till skruvlångan och rotskär. Det torde bli möjligt att åtminstone delvis återvinna den svenska marknad denna spillånga tidigare haft.

En oklarhet i motionens formulering önska vi påpeka. Accis skall enligt denna påläggas »all till riket införd icke tullbelagd torkad fisk, ävensom av inhemska beredare beredd sådan vara». Innebär detta, att den svenska spillångan även är accisfri? Importerad spillånga är nämligen accisfri. Skall endast den svenska spillångan accisbeläggas, blir prisrelationen mellan den utländska och svenska varan ofördelaktig för den svenska, och tullskyddet för spillånga skulle delvis bortelimineras. Tydligare bestämmelser i denna punkt torde alltså erfordras, och bör därvid all hänsyn tagas till det svenska storsjöfiskets behov av stöd.

Skulle en särskild nämnd tillsättas för handhavandet av den föreslagna

fonden, torde lämpligen undertecknad förening beredas möjlighet att få sina intressen bevakade genom någon representant.

Då den omskrivna motionen synes föreningen vara av allra största intresse och betydelse för det bohuslänska fisket, och dess framlämnande betecknar nya och givande aspekter för vårt fiske, vilja vi livligt tillstyrka, att motionärernas förslag måtte genomföras.

Svenska islandsfiskares förening: Det svenska sillfisket vid Island har trots den stora svenska förbrukningen av islandssill ännu ej kunnat nå någon större utveckling. En av anledningarna till detta är det varierande och en följd av år mycket låga priset på islandssillen, som framkallats av den synnerligen hårda utländska konkurrensen. Inför denna ha de svenska fiskarna ofta tvekat att ikläda sig de stora ekonomiska risker, som alltid åtföljt ett sillfiske vid Island. För fiskets utveckling vore det alltså i högsta grad önskvärt, att en stabilisering av priserna inom vissa gränser kunde erhållas. Och med hjälp av en prisregleringsfond synes oss detta möjligt utan alltför stora ingrepp i den fria prisbildningen. Särskilt skulle en dylik fond bliva av betydelse för det av föreningen bedrivna sillfisket med garn, emedan då även saltning av sill i långt större utsträckning än nu är fallet skulle kunna ske. De deltagande kuttrarna bleve ej som nu praktiskt taget helt beroende av möjligheten av att erhålla kryddsillkontrakt.

Under hänvisning till vad här ovan anförts får föreningen vördsamt och livligt tillstyrka bifall till motionen.

Konservfabrikernas förening: Föreningen vill för sin del tillstyrka det framkomna förslaget om accis under följande förutsättningar.

Det föreslagna beloppet kr. 2: — per tunna synes oss, då det normalt motsvarar c:a 10 % å varans värde, väl högt, varför en reducering till kr. 1: — per tunna synes oss bättre avvägd.

En nödvändig förutsättning är emellertid enligt föreningens mening att klara bestämmelser fastställas, att från visst fiske härflytande medel icke får användas till stöd för annat fiske, då i motsatt fall förhållandena kan tänkas urarta därhän, att ett fiske skulle kunna bliva beskattat till stöd för en detta fiske ovidkommande gren av fiskerinäringen, liksom att vid en tidpunkt då berörda fiske självt (t. ex. sillfisket vid Island) skulle behöva stöd, den situationen kan tänkas, att från detta fiskes produkter under föregående år influtna medel, redan kunna vara förbrukade på annat håll.

Vad som för konservindustrin är det viktigaste och i verkligheten en allvarlig livsfråga är att om dess råvara, kryddsillen, belägges med en avgift i någon form, samtidigt också saltsillen träffas av samma och lika stor avgift, på det att den prisskillnad, som normalt existerar mellan dessa artiklar icke ytterligare skärpes, då omsättningen för fabrikena och därmed sysselsättningen för dess arbetarstam genast visar utslag om prisskillnaden mellan kryddsill och saltsill ökas mer än normalt. — Önskvärdheten härav jämväl från en annan sida belyses av i motionen nämnda siffror. Vi förbruka årligen c:a 200,000 tunnor saltsill och c:a 50,000 tunnor kryddsill, under det att den svenska fångsten är c:a 30,000 tunnor, därvid det är att märka, att dessa svenskfångade 30,000 tunnor praktiskt taget enbart är kryddsill. D. v. s. att c:a 60 % av landets behov av kryddsill redan täckes av våra egna fiskare, under det att praktiskt taget inget av vårt stora behov av saltsill är svenskfångad.

Slutligen vill föreningen framhålla önskvärdheten av att konservindustrin bliver representerad i den i motionen föreslagna nämnden för medlens hand-

havande och stödets vidare utformning, detta vad det berör islandsfisket, då åtgärder för detta fiske och dessas utformning är av synnerligen vital betydelse för vår industri.

Kommerskollegium: Kollegium vill till en början erinra om att 1935 års riksdag till behandling förhade två likalydande motioner (I: 114 och II: 218), vari hemställdes om bemyndigande för Kungl. Maj:t att åsätta icke tullbelagd, torkad fisk en importavgift av 10 öre per kg. samt att sålunda inflytande medel måtte tillföras en särskild fond, förslagsvis benämnd Fiskets stöd- och prisregleringsfond, vars medel skulle användas till prisreglerande åtgärder på fiskets område.

1933 års fiskeriutredning, till vilken sistnämnda ärende remitterades, ansåg sig av handelspolitiska skäl ej kunna tillstyrka motionerna. Utredningen erinrade om att på framställning av densamma ett belopp av 50,000 kronor år 1934 av Kungl. Maj:t ställts till förfogande för anordnande av försök att reglera priserna å vissa fiskslag vid fiskauktionerna i Göteborgs fiskhamn samt framhöll, att Kungl. Maj:t för ett nytt försök år 1935 ställt 45,000 kronor till förfogande. Det syntes utredningen, som vore det lämpligast, att, där det befundes önskvärt och möjligt att anordna prisregleringar, detta skedde på liknande sätt som vid nämnda försök, och att för sådant ändamål anvisades särskilda medel, och ej tillgrepos, såsom i motionerna föreslagits, åtgärder av handelspolitisk innebörd.

Jordbruksutskottet anförde i sitt utlåtande, att utskottet med hänsyn till de handelspolitiska skäl, som fiskeriutredningen antytt, icke kunde biträda motionerna, varför utskottet hemställde, att desamma icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd, vilken hemställan av riksdagen bifölls.

Kollegium vill i förevarande sammanhang erinra om att kollegium den 29 februari 1936 avgivit yttrande över ett av 1935 års fiskeriutredning den 22 januari 1936 framlagt förslag om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming, i vilket utredningen ifrågasatt viss reglering av handeln med bl. a. sill. Efter att hava framhållit, att den föreslagna regleringen av handelspolitiska skäl lämpligen icke kunde genomföras, har kollegium i berörda utlåtande hemställt, att nämnda fråga borde upptagas till förnyad utredning.

I här förevarande ärende får kollegium anföras.

Enligt artikel 1 i den mellan Sverige och Storbritannien och Norra Irland den 15 maj 1933 träffade handelsöverenskommelsen har tullfrihet i Sverige tillförsäkrats för bl. a. kryddad eller saltad skarpsill i tunnor (stat. nr 27/8) samt *saltad sill* (stat. nr 48), vilka varor ej heller få vid införsel till Sverige beläggas med andra avgifter än tull. Motionärernas förslag torde därför, såvitt angår *accis å saltad sill*, för närvarande icke kunna genomföras.

Vad därefter angår *kryddad sill*, som i handelsstatistiken redovisas tillsammans med sockersaltad sill (stat. nr 52), må nämnas, att de största exportörerna på Sverige äro Island (1934 c:a 3.5 milj. kg.) och Norge (1934 c:a 0.6 milj. kg.). Från sistnämnda land härrör så gott som hela vår import av *stockfisk* (stat. nr 52; c:a 1.1 milj. kg.) och övriga delen av importen av *annan torkad eller rökt fisk* (stat. nr 53; c:a 0.58 milj. kg., därav 0.57 från Norge). Som bekant äro våra fiskare för att kunna rationellt bedriva fiske på avlägsnare vatten i viss mån beroende av en välvillig behandling från vissa andra länders sida, och ett avskärande av importen i den omfattning, som torde vara av motionärerna avsedd och som också sannolikt skulle bli följden av ett genomförande av motionärernas förslag, synes ej kunna undgå att menligt återverka på de ovan antydda fiskeriintressena. Kollegium anser sig fördenskull böra avstyrka motionärernas förslag i nu förevarande del.

Om sålunda stöd åt fisket enligt kollegii förmenande icke bör beredas genom åtgärder, som gå ut på ett avstängande av importen — en uppfattning, som också kom till uttryck i 1933 års fiskeriuutrednings skrivelse till chefen för jordbruksdepartementet den 28 februari 1935 — vill kollegium å andra sidan för att i det bekymmersamma läge, i vilket fisket säkerligen för närvarande befinner sig, en viss hjälp måtte beredas denna näring, förordade, att de prisregleringsförsök, som började i Göteborg den 16 juli 1934 och som bedrivits med hjälp av statsmedel, som ställts till länsstyrelsens i Göteborg förfogande, måtte fortsätta.

Ur de av kommerskollegium införskaffade utlåtandena antecknas sammanfattningsvis följande.

Handelskammarna i Stockholm och *Malmö* ha — i huvudsak av handelspolitiska skäl — avstyrkt bifall till nu förevarande motioner. Jämväl *handelskammaren i Göteborg* har uttalat sig i avstyrkande riktning huvudsakligen med hänsyn till accisens prisfördyrande inverkan men även under åberopande av handelspolitiska skäl. *Sistnämnda handelskammare* samt *svenska fiskhandelsförbundet* ha förordat distributionslättnader ävensom propaganda för ökad avsättning av fisk m. m. *Handelskammaren i Karlstad* har icke haft något att erinra mot förslaget, såvitt det avsåge påläggande av accis och fondering av därvid inlutna medel. *Handelskammaren* har emellertid ansett sig icke kunna tillstyrka tillskapandet av en särskild nämnd utan föreslagit, att den ifrågasatta nämndens funktion i stället skulle fyllas av respektive länsstyrelser, till vilkas förfogande det begärda reservationsanslaget å 25,000 kronor borde ställas.

Utskottet.

Utskottet får till en början erinra därom att 1935 års riksdag till behandling förehade ett flertal motioner om åtgärder till främjande av det svenska fisket. I enlighet med utskottets hemställan (utlåtande nr 72) föranledde motionerna ingen riksdagens åtgärd. Innebörden av de nu förevarande motionerna synes i väsentliga delar sammanfalla med de då föreliggande motionernas. En betydande utvidgning av tidigare föreslagna åtgärder har emellertid ägt rum såtillvida att jämväl frågorna om inrättande av särskild fiskeristyreelse och om införande av accis på införd fisk framförts i årets motioner.

I anslutning till den sammanfattning av ifrågasatta åtgärder, som återfinnes i *motionerna I: 36* och *II: 105 om utredning angående fiskets ekonomiska läge*, får utskottet anföra följande.

Uppenbart torde vara, att en utvidgning av statsmakternas ingripanden för främjande av fiskerinäringen förutsätter ett någorlunda säkert bedömande av fiskets betydelse i folkhushållningen. En statistisk översikt av landets hela fiskproduktion torde därför vara önskvärd. Denna torde icke vara möjlig med mindre den nuvarande statistiken över saltvattensfisket kompletteras med uppgifter om sötvattensfisket. Utskottet vill härtill nämna, att Kungl. Maj:t också numera från reservationsanslaget till främjande i allmänhet av fiskerinäringen ställer medel till lantbruksstyrelsens förfogande för insamling i viss utsträckning av dylika uppgifter. Då frågan sålunda synes vara föremål för vederbörandes uppmärksamhet, torde någon riksdagens åtgärd härutinnan icke påkallas för närvarande.

Likaså hava statsmakterna redan vidtagit åtgärder i skilda hänseenden för fiskbeståndets upphjälpande och skyddande. Vad särskilt gäller åtgärder mot fiskevattnens förorening, har 1935 års riksdag i enlighet med utskottets hemställan (utl. nr 35) begärt skyndsamt utredning genom Kungl. Maj:t. Utskottet vill även nu understryka vikten av att denna fråga snarast upptages till ingående prövning. I övrigt torde det få ankomma på statens fiskeriadministration, hushållningssällskapen och fiskevårdsföreningarna att med till buds stående medel söka tillgodose motionärernas önskemål i denna del.

Frågan om fiskredskapsförsäkring har nyligen varit underkastad utredning, vilken föranlett de senaste riksdagarna att anvisa medel till en statens fiskredskapsfond. Vid frågans behandling år 1934 åberopade riksdagen utskottets utlåtande (nr 41). Därest föreningar för försäkring av fiskebåtar önskade utvidga sin verksamhet till att avse försäkring av fiskredskap och härför påkalla statens bistånd, torde enligt utskottets då uttalade mening framställning därom böra göras till Kungl. Maj:t, som för riksdagen torde framlägga det förslag, vartill förhållandena kunde föranleda. Med hänsyn till vad som sålunda förevarit och då frågan icke läser hava kommit i annat läge nu, finner utskottet i likhet med lantbruksstyrelsen icke tillräckliga skäl föreligga till förnyad utredning på detta område.

Vad angår frågan om ändring i restitutionsförfarandet beträffande bensinskatt, som erlagts för motorbåtar, så har 1933 års fiskerirutredning avgivit förslag i ämnet. Med anledning härav har chefen för jordbruksdepartementet i 1936 års statsverksproposition (IX huvudtiteln, punkt 146) framhållit, att denna fråga torde beröras av den utredning, avseende ändrad väglagstiftning m. m., som den 15 juni 1935 uppdragits åt särskilda sakkunniga att verkställa inom kommunikationsdepartementet, samt att han därför ej vore beredd att då taga ståndpunkt till fiskerirutredningens förslag. I avvaktan härpå torde tillsvidare få anstå med andra åtgärder i ärendet.

Frågan om särskild fiskeristyrelse har den 9 januari 1936 varit föremål för prövning av Kungl. Maj:t, som fann gjorda framställningar om utredning angående omorganisation av den statliga fiskeriadministrationen icke för närvarande föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. I utlåtande den 27 juni 1935 över dessa framställningar sammanfattade lantbruksstyrelsen sin ställning sålunda.

Särskilt för insjöfiskets vidkommande torde goda skäl kunna åberopas för att fiskeriärendena jämväl framdeles skulle vara förlagda till lantbruksstyrelsen. Då emellertid å andra sidan och särskilt med hänsyn till saltvattensfisket starka skäl även kunde anses tala för dessa ärendens handläggning i en härför särskilt upprättad fiskeristyrelse, ville lantbruksstyrelsen för sin del tillstyrka, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående den centrala fiskeriadministrationens förläggning inom statsförvaltningen även-som, därest det härvid befundes lämpligt att en särskild fiskeristyrelse upp-

rättades för ifrågavarande ärendens handläggning, utredning angående denna styrelsens organisation.

Därest en sådan utredning komme till stånd, torde frågan om förstärkning av arbetskrafterna inom lantbruksstyrelsen för fiskeriärendenas handläggning böra anstå i avvaktan på utredningens slutförande. För den händelse åter Kungl. Maj:t icke skulle finna anledning igångsätta utredning angående upprättande av en särskild fiskeristyrelse, torde lantbruksstyrelsen få tillfälle att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i antydda hänseende, därvid tillika frågan om fiskeribyråns uppdelning i två särskilda byråer syntes böra komma under omprövning.

Inom lantbruksstyrelsen uttalades vid avgivandet av berörda utlåtande särskild mening av föredragande byråchefen, enligt vilken ett utbrytande av fiskeriärendena ur lantbruksstyrelsen och inrättande av en särskild fiskeristyrelse skulle vara ägnat att medföra båtnad såväl för lantbruket med dess binärningar som för fiskerinäringen. Lantbruksstyrelsen skulle helt kunna ägna sig åt lantbrukets omvårdnad, och fiskerinäringens intressen skulle av allt att döma i längden bliva bättre tillgodosedda än genom en avdelning under lantbruksstyrelsen. — Reservanten fann övervägande och goda skäl tala för inrättande av en särskild fiskeristyrelse.

Såvitt utskottet kunnat finna, torde utredningskravet i denna del numera icke böra tillbakavisas. Hela fiskerinäringen synes befinna sig i det läget, att en förutsättningslös och allsidig undersökning bör föranstaltas angående dess framtida administration. Utskottet kan härvid icke underlåta att giva uttryck åt den meningen, att fiskets legitima intressen för närvarande måhända icke kunna göra sig gällande på det sätt, som betingas av näringsens vikt i folkhushållningen. Huruvida detta förhållande får hänföras till det administrativa området eller beror även eller uteslutande av andra omständigheter, undandraget sig utskottets närmare bedömande. En utredning härutinnan torde ställa frågan i en klarare belysning.

Motionerna I: 76 och II: 222 om fiskeristyrelse torde med hänsyn till det anförda icke tarva särskilt yttrande av utskottet.

Vad så slutligen angår övriga i motionerna I: 36 och II: 105 upptagna spörsmål, synas dessa i stort sett anknyta till frågan om fiskets avsättningsförhållanden. Genom 1935 års fiskerikutredning pågå för närvarande undersökningar rörande åtgärder till främjande av fiskerinäringens avsättningsmöjligheter. Denna utredning har den 22 januari 1936 framlagt ett betänkande åtföljt av dels förslag till förordning om viss reglering av handeln med annan färsk fisk än strömming — strömmingshandel reglerades år 1934 — dels ock två alternativa förslag till instruktion för en statlig fiskerinämnad. Betänkandet har lagts till grund för Kungl. Maj:ts proposition (nr 233) till riksdagen angående viss reglering av handeln med färsk torsk, över vilken proposition utskottet avgivit särskilt utlåtande (nr 75). I direktiven den 28 juni 1935 för sagda utredning har chefen för jordbruksdepartementet uppdragit vissa riktlinjer för utredningsarbetet. Samtidigt har likväl departementschefen framhållit, att även andra möjligheter till frågans lös-

ning torde undersökas, varför utredningen ej borde i sitt arbete vara bunden av särskilda direktiv i fråga om sättet härför. Med återgivande härav har utskottet velat framhålla, att motionärernas önskemål och synpunkter i denna del torde kunna förväntas bli beaktade av pågående utredning. Då emellertid här är fråga om det för närvarande helt dominerande problemet inom fiskerinäringen, har utskottet velat uttala, att direktiven för omförmälda utredning böra, eventuellt efter utvidgning, omfatta samtliga de spörsmål, som kunna vara förknippade med avsättningsfrågan. Det synes utskottet, att utredningen samtidigt bör förstärkas med ytterligare sakkunskap på de specialgebit, som därigenom öppna sig. Härvid böra i främsta rummet representanter för fiskets ekonomiska organisationer komma ifråga, eftersom det torde vara nödvändigt att till prövning upptaga bland annat frågan om en hela riket omfattande ekonomisk fiskeriorganisation. Då utskottet anser sig böra låta bero vid dessa uttalanden, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t ägnar denna angelägenhet all den uppmärksamhet, som förhållandena kräva.

Beträffande *motionerna I: 221 och II: 451 om accis på införd fisk m. m.* synes det utskottet icke uteslutet, att däri framförda förslag kunna leda till goda resultat. Eftersom särskilt de handelspolitiska förhållandena torde behöva något närmare undersökas, vill utskottet visserligen icke nu föreslå be- myndigande för Kungl. Maj:t att vidtaga direkta åtgärder i förevarande hän- seende. Men då frågan är av den vikt, att ett alltför långt dröjsmål med dess avgörande icke bör ifrågakomma, synes det utskottet lämpligt, att densamma ägnas särskild och snabb behandling av 1935 års fiskeriutredning så att even- tuellt förslag i frågan kan föreläggas 1937 års riksdag.

I fråga om slutligen *motionerna I: 79 och II: 224 samt I: 165 och II: 385 om fiskerinäringens avsättningsmöjligheter* torde få åberopas vad som här ovan anförts om fiskets avsättningsförhållanden.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen i anledning av *motionerna I: 36 och II: 105 samt I: 76 och II: 222* må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av frågan om fiskets administration samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda; samt

2) att *motionerna I: 36 och II: 105* i övrigt ävensom *motio- nerna I: 221 och II: 451, I: 79 och II: 224 samt I: 165 och II: 385* må anses besvarade med vad utskottet anför.

Stockholm den 15 maj 1936.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Carl Eriksson, Tjällgren, Granath, Sanne, Elof Andersson* och *Mannerskantz*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Gustafson* i Vimmerby, *Andersson* i Löbbo, *Ericsson* i Sörsjön, *Hagman* och *Osberg*.

Reservationer:

- 1) av herr *Johansson* i Uppmälby samt
 - 2) av herr *Gustafson* i Vimmerby.
-